

Op de toeristische
tour in Enschede

45

reizen

Tufan velt Karaman Ege

Het is een eeuwenoude traditie: kameleneigenaars maken in de winter een tournee langs de westkust van Turkije om hun dieren te laten worstelen. Zonder bloedvergieten.

tekst JOOST VERMEULEN
foto's RÉNIE VAN DER PUTTE

Het gevecht duurt maar enkele minuten. Met een geweldige zucht, die diep uit zijn binnenste lijkt te komen, ramt Tufan (Wervelstorm) zijn volledige zeshonderd kilo tegen zijn opponent aan, die vervolgens als een aangeslagen bokser langzaam op zijn knieën zakt. De vele duizenden toeschouwers moedigen hun favoriet nog eenmaal aan – en dan is het gebeurd. Karaman Ege (de held van de Egeïsche Zee) is geveeld.

Direct na het laatste fluitsignaal van de scheidsrechter snellen mannen in witte hesjes toe, die als aasgieren om het gevecht heen hebben gecirkeld, om de twee kemphanen uit elkaar te trekken.

De winnaar wordt vervolgens begeleid door trommelaars door de arena geparadeerd.

Een dergelijk tafereel is elk jaar tussen eind november en begin april op allerlei plaatsen langs de Turkse westkust te zien. Deze vier maanden vormen namelijk het seizoen van het kamelenworstelen.

“Hoewel niemand weet hoe oud deze traditie is, zijn er teksten en afbeeldingen bekend die teruggaan tot de zestiende eeuw. En in onze stad wordt dit festival nu al dertig

Data en locaties

Kamelenworstelfestivals die de komende tijd te bezoeken zijn:

- 29 januari in Köşk en Harmandali
- 5 februari in Yenipazar en Torbali
- 12 februari in Tire, Ayvalik en Milas
- 19 februari in Pinarbasi en Nazilli
- 26 februari in Bozdoğan en Bagarasi
- 4 maart in Milas en Ayvacik
- 11 maart in Bayraklı
- 18 maart in Buldan
- 25 maart in Yazidere en Incirliova

Voor een volledig overzicht:
www.allaboutturkey.com/camel.htm

Speciale dienstregeling
Stena voor Spelen

Tijdens de Olympische Spelen, 27 juli t/m 12 augustus in Londen, past Stena Line haar dienstregeling aan op de route Hoek van Holland-Harwich. De ontschepingstijd in Harwich wordt vervroegd en de vertrektijd uit Harwich verschoven naar een later tijdstip. Stena Line hanteert vroegboektarieven.
www.stenaline.nl/ferry/

Nieuw boekje Vrienden
van de Voetveren

Het gaat goed met de veerponten in Nederland. In het eerste boekje *Overzetveren* uit 1992 werden 132 veerponten genoemd, in de versie die deze maand uitkomt, is het aantal 273. *Overzetveren in de Benelux* is voor het eerst te koop, voor €10, op de Fiets- en Wandelbeurs in de RAI, 11 en 12 februari.
www.voetveren.nl

Einde van het gevecht: de ene kameel heeft de andere tegen de grond gedrukt.

jaar achtereen georganiseerd,” vertelt de woordvoerder van de gemeente Selcuk, een plaats niet ver van Izmir, pal tegenover de eeuwenoude ruïnes van Ephese.

Er is plek voor meer dan zeven-duizend toeschouwers op het festivalterrein, waar de tientallen speciaal voor deze gelegenheid versierde kameelhengsten de strijd met elkaar aanbinden, en het is elk jaar volledig uitverkocht. “Wij gebruiken een natuurlijke vlakte en de toeschouwers zitten tegen de hellingen aan. Maar op andere plaatsen, zoals Bodrum en Aydin, zijn er speciale stadions voor deze gevechten, of ze worden in een voetbalstadion gehouden. Het voordeel van onze locatie is dat je tijdens de wedstrijden kunt barbecuen,” zegt een gemeentewoordvoerder.

Dat laatste is te zien, want tegen de tijd dat de laatste kamelen de strijd aanbinden, hangt er een dikke rooklucht over de arena. Favoriet bij de toeschouwers zijn de kamelenworsten die in grote hoeveelheden rondom het terrein worden aangeboden.

Kamelenworstelen lijkt een wrede

De dag voor de gevechten gaan de kamelen in optocht door de stad.

sport, maar in tegenstelling tot bij stierenvechten of hanengevechten vloeit er zelden bloed. Daar zorgen de begeleiders van de kamelen en de scheidsrechters voor. Zodra een

kameel echt begint te bijten, wordt hij onmiddellijk van zijn tegenstander weggetrokken. “De bedoeling is dat jouw kameel de andere tegen de grond drukt,” zegt Ahmet Kara-

Op en rond het festivalterrein wordt worst verkocht voor de barbecue.

Rondom het gevecht staan mannen in witte hesjes klaar om toezicht te houden en de kamelen uit elkaar te halen.

biyik, die met zijn kameel Boncuk (Kraaltje) helemaal uit Zongeldak, aan de Zwarte Zee, is gekomen.

Dat dergelijke worstelwedstrijden alleen in de wintermaanden worden gehouden, heeft te maken met de natuurlijke cyclus van de kameel.

Fikret Alkaya, een andere kameel-eigenaar, legt uit: "Eind november worden de hengsten bronstig. En in die periode proberen ze zoveel mogelijk andere kamelen te imponeren. Dat gebeurt met geluid en door het produceren van dik wit schuim uit klieren bij hun bek. Alleen wan-

neer een rivaal die waarschuwingen negeert, volgt een gevecht. En ook in de natuur zie je dat ze elkaar niet echt verwonden, maar dat ze elkaar

Als een kameel gaat bijten, wordt hij weggetrokken

tegen de grond proberen te krijgen. En nadat de winnaar een tijdje, meestal enkele minuten, zijn opponent heeft platgedrukt, geeft hij de verliezer de gelegenheid af te druipen."

De kamelenfestivals langs de Turkse westkust worden vrijwel allemaal georganiseerd door de lokale autoriteiten. Zij stellen niet alleen het terrein ter beschikking, maar betalen ook de kameleneigenaren voor hun komst.

Elk festival bestaat uit drie onderdelen. Het begint allemaal de dag

voor de wedstrijd. Dan worden alle kamelen prachtig versierd en opgetuigd door de stad gevoerd en op het centrale plein van de stad aan de bezoekers voorgesteld. Diezelfde avond is er dan een groot feest, waarbij ook volksdanscompetities en muziekkuitvoeringen horen, en ten slotte is er de wedstrijd zelf.

Fikret Alkaya: "Een kameel kan feitelijk op drie manieren winnen: doordat hij de andere kameel op de vlucht jaagt, door hem te laten schreeuwen, of, en dat is natuurlijk het mooist, door de tegenstander op de grond te drukken."